

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37. 861/2014/7. szám

A Kúria a személyesen eljáró **Felperes (cím)** felperesnek a Dr. ... jogtanácsos által képviselt Országos Rendőrfőkapitány (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) alperes ellen rendészeti ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. május 27. napján kelt 15.K.33.223/2013/9. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 15.K.33.223/2013/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felperes a vele szemben a ... barkácsáruházban 2012. február 27-én foganatosított rendőri intézkedés - a szolgálati fellépés módja, az előállítás jogszerűsége, ezen belül annak időtartamáról kiállított igazolás helytállósága, a testi kényszer és a bilincs alkalmazásának indokoltsága és módja, az intézkedő rendőrök modora és az általa elszenvedett sérülések - miatt panaszt terjesztett elő, melyet a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) 100/2013.(IV.10.) számú állásfoglalásában részben alaposnak talált, és megállapította, hogy a vizsgált ügyben alapjogokat súlyosan sértő intézkedésre került sor. A rendőri intézkedések sértették a felperes tisztességes eljáráshoz, az emberi méltósághoz való jogát a szolgálati fellépés, a másodszorra alkalmazott testi kényszer mellett történt megbilincselés indokolatlansága miatt.

Az alperes a 2013. július 24. napján kelt 29000/105/374/20/2012.RP. számú határozatával a rendőri intézkedés elleni panaszt elutasította.

A felperes keresetében támadta az alperesi határozatot és állította, hogy a vele szemben fogatosított rendőri intézkedés törvénysértő volt.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a felperes keresetének részben helyt adott. Ítéletének indokolásában a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy az előállítás jogszerű volt. Az elsőfokú bíróság a testi kényszer alkalmazásáról szintén az alperessel egyezően foglalt állást, értékelve azt a tényállási elemet, hogy a felperes az intézkedés alatt nem volt együttműködő, passzívan ellenszegült. E körben hivatkozott a Rtv. 19.§ (2) bekezdésére, a Szolgálati Szabályzatról szóló 62/2007.(XII.23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39.§ (1)-(2) bekezdéseire, 40.§ (1) bekezdésére. Ugyanakkor nem fogadta el a bíróság a bilincs alkalmazásával kapcsolatos alperesi álláspontot. Az elsőfokú bíróság utalt a Testület határozatára, mely szerint a felperes életkora, az intézkedés alatt tanúsított magatartása alapján az általa mutatott ellenszegülés megtörésére a testi kényszer elegendő lett volna, a bilincselésre indokolatlanul, így jogsértő módon került sor.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az intézkedés sértette a Rtv. 33.§ (4) bekezdésében foglaltakat, mivel a rendőrségi iratok hiányosak, részben iratellenesek voltak, így az előállítás hibás és hiányos dokumentálása folytán valóban sérült a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

Az elsőfokú bíróság az új eljárásra adott iránymutatásában előírta, hogy az alperesnek a bíróság által kifogásolt kérdésekben, úgymint a bilincs alkalmazása, az előállítás jogalapját érintő rendőrségi tájékoztatás és annak dokumentálása vonatkozásában kell ismételt döntést hozni a felperes panaszáról.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a felperesi kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az ítélet jogsértő, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 1.§-ában megjelölt pártatlanság követelményébe ütközik, sérti a Pp. 215.§-át, mert az elsőfokú bíróság nem csak a felperesi panaszon, de a keresetlevélen is túlterjeszkedett, az ítélet ellentmondó és iratellenes, sérti a Pp. 164.§-át és 206.§-át, továbbá téves jogértelmezésen és okszerűtlen következtetéseken alapul. Állította, hogy a jogerős ítélet a Testület megállapításaiból indul ki, holott abban az eljárásban számtalan, az alperes eljárásában beszerzett tanúvallomás még nem állt a Testület rendelkezésére. Ezzel szemben azok a per során már az iratanyag részét képezték, ezért jogsértő volt az elsőfokú

bíróság részéről, hogy ezeket egyértelműen figyelmen kívül hagyta. A beszerzett tanúvallomások alátámasztják azt az alperesi véleményt, hogy a felperes következetes ellenállása csak a bilincseléssel volt ellensúlyozható.

A dokumentáció hibás voltával kapcsolatban az alperes előadta, hogy azt a felperes sem panaszában, sem keresetében nem kifogásolta, arra nézve a határozat döntést nem is tartalmaz. Az alperes kifejtette, hogy a kérdéssel a határozat annyiban foglalkozik, amennyiben a Testület megállapításaitól való eltérést indokolnia kellett. Ennek folytán a jogerős ítélet egyértelműen túlterjeszkedett a kereseten. Az alperes álláspontja szerint az ítélet e vonatkozásban az Rtv. 33.§ (4) bekezdésének helytelen értelmezésén alapul, mivel a rendőrség bizonyíthatóan teljesítette tájékoztatási kötelezettségét, figyelemmel a Rtv. 33.§ (1) bekezdés a) pontjában rögzítettnek megfelelő aktuális (tényállási) helyzetre. E körben hivatkozott a Kúria következetes gyakorlatára, miszerint az elfogás és az előállítás a további tényállás tisztázás biztosítására irányul, függetlenül annak végleges eredményétől. Az alperes az előállítás időtartamának hibás rögzítésére tett ítéleti megállapításokra nézve hivatkozott a Pp. 195.§-ára, véleménye szerint a kiállított igazolás nem vesztette el közokirat jellegét, mivel a felrótt elírás az ügy érdemére hatást nem gyakorolt.

A szolgálati fellépés mikéntjével kapcsolatos ítéleti megállapításokkal szemben az alperes kifejtette, hogy a panasz kivizsgálása során keletkezett iratanyag alátámasztja, miszerint a rendőrök igazolták magukat, ennek tényét a felperes nem cáfolta, eredeti állításaitól többszörösen eltért, az eltérések okát igazolni nem tudta. Az alperes nyomatékosan hivatkozott arra, hogy a Pp. 164.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a bizonyítás jelen esetben a felperest terhelte, melynek a felperes nem tett eleget, az alperesi határozat vonatkozásában felhozott jogsértést csak állította, de nem bizonyította, a jogerős ítélet ezért is jogsértő.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - melyet ellenkérelemként tartott fenn - a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint az ítélet mind ténybelileg, mind jogilag megalapozott. A felperes ugyanakkor kifogásolta, hogy a bizonyítást számon kéri rajta, holott az eseményekre nem volt ráhatása, hiszen a törvényesség semmibe vételével jártak el vele szemben. A felperes hangsúlyozta, hogy semmilyen bűncselekményt nem követett el, a vele szemben fogatosított intézkedés teljesen alaptalan volt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helyesen

megállapított tényállásból téves következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság nem ért egyet.

A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a rendőri intézkedés ellen a Testülethez előterjesztett panasz tekintetében hozott állásfoglalás sem a panaszt a későbbiekben kivizsgáló rendőri szervet, sem a bíróságot nem köti. Nem vitásan az állásfoglalás megállapíthat olyan alapjogi sérelmeket, amelyek - a jogi szabályozás folytán - egyúttal a jogsértő rendőri intézkedés megvalósulását is jelentik, de lehetséges, hogy a vizsgálatot folytató rendőri szerv nem állapít meg jogsértést. A Kúria rámutat arra, hogy a jelen per tárgya a rendőri intézkedést kivizsgáló alperesi határozat jogszerűsége, a bíróságnak erről kellett döntenie, a Testület állásfoglalása a történeti tényállás része, egy bizonyos szempontú információ, nem több. A Testület állásfoglalása - annak átvételével - nem szolgálhat a bírósági ítélet alátámasztására, nem helyettesítheti a bírósági értékelést, érvelést.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ehhez képest helytelenül, a Testület állásfoglalása tükrében vizsgálta az alperesi határozat jogszerűségét. Ennek folytán szem előtt tévesztette, hogy az alperes határozata egy, a Testület vizsgálatát követő, ahhoz képest kibővített, attól némileg eltérő szempontú eljárás eredménye. A közigazgatási per pedig - miként ezt a Kúria több ítéletben is kifejtette - az a sajátos pertípus, melynek tárgya a határozat, és amelyben az eldöntendő kérdés a határozat jogszerűsége. Amennyiben a kérelemre indult panasz eljárás, illetőleg az abban hozott döntés jogszerűségéről kell állást foglalnia a bíróságnak, úgy a kiinduló pont a kérelem, jelen esetben csak a felperes által előadott panasz lehet. A Kúria rögzíti, hogy miután a dokumentáció pontossága nem volt a panasz része, nem volt a panasz eljárás tárgya, így annak vizsgálata, vagy a vizsgálat elmaradása nem is lehet az alperesi határozat jogszerűségének fokmérője. A fentiekre figyelemmel tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a Pp. 215.§-ában előírtak ellenére a felperesi panason és a keresetlevélen is túlterjeszkedett, e vonatkozásban az alperesi határozat jogszerűsége tekintetében megállapítás nem tehető.

Ami a fogvatartás időtartamát, az igazolás elírás folytán felmerülő hibáját illeti, az nem olyan súlyú, amiktől a rendőri intézkedés jogsértővé vált volna, így az erre tett ítéleti megállapítások tévesek.

Az elsőfokú bíróság tévedett akkor is, amikor a felperessel szemben alkalmazott bilincselés tényét jogsértőnek értékelte. A Kúria megállapította, hogy az alperes részletes bizonyítást folytatott le eljárása során. Többek között meghallgatta a történetekről az áruházzvezető-helyettest és a biztonsági szolgálat vezetőjét, akik -

az áruházi intézkedés teljes időtartama alatt jelen voltak - a felperes ellenszegülő magatartásáról egybehangzó tanúvallomást tettek. Ezek a per során már az iratanyag részét képezték, a felperes ezekkel szemben bizonyítékot nem terjesztett elő, azokat nem cáfolta meg (Pp. 164.§). A fentiek miatt egyetért a Kúria az alperessel abban, hogy jogsértő volt (Pp. 206.§) az elsőfokú bíróság részéről, hogy ezeket a tényeket és az ellenkező tények bizonyításának hiányát egyértelműen figyelmen kívül hagyta, illetőleg nem indokolta meg, hogy a beszerzett tanúvallomások - amelyek alátámasztották azt az alperesi véleményt, hogy a felperes következetes ellenállása csak a bilincseléssel volt ellensúlyozható - milyen bizonyíték cáfolta meg. A hatóság által bizonyított felperesi magatartás az előállítást [Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése] és a testi kényszer alkalmazását (Rtv. 47.§) alátámasztották.

Összegezve az elsőfokú bíróság alaptalanul állapította meg, hogy az alperesi határozat jogsértő, ítéletét - a fentiek alapján - a Kúria nem találta megalapozottnak.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes megalapozatlan keresetét elutasította a Pp. 339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában.

A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.

A pervesztes felperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati illeték viselésére, melynek összegét a kereseti, illetőleg a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria.

Budapest, 2015. március 11.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Krajcsovics Józsefné Dr. Illés Ibolya s.k. bíró